

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**SPRÁVNÍ ŘÁD A STAVEBNÍ ZÁKON
VYBRANÁ PROBLEMATIKA ÚZEMNÍHO ŘÍZENÍ**

Autor práce: Lenka Shrbená

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jozef Bandžak

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2010

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích ke studijním účelům.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Jozefu Bandžakovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

OBSAH

ÚVOD	6
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	8
2 HISTORIE A VÝVOJ SPRÁVNÍHO PRÁVA	9
2.1 HISTORIE SPRÁVNÍHO PRÁVA	9
2.2 VÝVOJ PRÁVNÍCH ÚPRAV SPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ	10
2.2.1 <i>Rakouské správní řízení do roku 1918.....</i>	<i>10</i>
2.2.2 <i>Správní řízení v letech 1918-1967.....</i>	<i>10</i>
2.2.3 <i>Správní řízení podle nové právní úpravy.....</i>	<i>11</i>
3 DĚJINY ČESKÉHO STAVEBNÍHO PRÁVA	12
3.1 HISTORIE STAVEBNÍHO PRÁVA	12
3.2 VÝVOJ ČESKÉHO STAVEBNÍHO PRÁVA	13
3.2.1 <i>Od středověku do přelomu 18. a 19. století.....</i>	<i>13</i>
3.2.2 <i>České stavební řády (1833 a 1845).....</i>	<i>14</i>
3.2.3 <i>Novodobá historie stavebního práva.....</i>	<i>15</i>
4 ÚČASTNÍCI ÚZEMNÍHO ŘÍZENÍ.....	18
4.1 POJETÍ ÚČASTNÍKŮ ÚZEMNÍHO ŘÍZENÍ, KATEGORIZACE.....	18
4.2 HLAVNÍ ÚČASTNÍCI ÚZEMNÍHO ŘÍZENÍ	19
4.2.1 <i>Žadatel.....</i>	<i>19</i>
4.2.2 <i>Obec.....</i>	<i>19</i>
4.3 VEDLEJŠÍ ÚČASTNÍCI ÚZEMNÍHO ŘÍZENÍ	20
4.3.1 <i>Vlastníci pozemku nebo stavby.....</i>	<i>20</i>
4.3.2 <i>„Sousedící“ vlastníci.....</i>	<i>21</i>
4.3.3 <i>Osoby, o kterých tak stanoví zvláštní právní předpis.....</i>	<i>22</i>
4.3.4 <i>Společenství vlastníků jednotek.....</i>	<i>24</i>
4.3.5 <i>Správci a vlastníci technické infrastruktury.....</i>	<i>24</i>
4.4 VEŘEJNOST	26
4.5 NEGATIVNĚ VYMEZENÍ ÚČASTNÍCI ÚZEMNÍHO ŘÍZENÍ.....	27
4.6 SPORY O PRÁVO BÝT ÚČASTNÍKEM ŘÍZENÍ	28
5 DORUČOVÁNÍ ÚČASTNÍKŮM ÚZEMNÍHO ŘÍZENÍ	30
5.1 V ÚZEMÍ, KDE JE VYDÁN ÚZEMNÍ PLÁN NEBO REGULAČNÍ PLÁN	30
5.2 V ÚZEMÍ, KDE NENÍ VYDÁN ÚZEMNÍ PLÁN NEBO REGULAČNÍ PLÁN.....	31
5.3 DORUČOVÁNÍ PROSTŘEDNICTVÍM VEŘEJNÉ DATOVÉ SÍTĚ	32
5.4 DORUČOVÁNÍ PROSTŘEDNICTVÍM POŠTOVNÍCH OBÁLEK.....	37
5.5 DORUČOVÁNÍ VEŘEJNOU VYHLÁŠKOU	39

5.6	DORUČOVÁNÍ DO CIZINY	40
6	VZÁJEMNÝ VZTAH SPRÁVNÍHO ŘÁDU A STAVEBNÍHO ZÁKONA	41
	ZÁVĚR	43
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	45
	SEZNAM ZKRATEK	50
	PŘÍLOHA	51
	ABSTRAKT	52
	ABSTRACT	53

ÚVOD

Stavební činnost provází lidskou společnost téměř od počátku její existence. Je výsledkem základní potřeby člověka zabezpečovat se stavbami proti nepřízni počasí, vnějšímu nepříteli nebo jiným nežádoucím vlivům. Využívání území je charakterizováno střetáváním se různých, hlavně protikladných zájmů, soukromých i veřejných. Na jedné straně vystupuje absolutní právo soukromého vlastníka, které je zaručeno na ústavní úrovni Listinou základních práv a svobod¹, v kontrastu k vlastnickému zájmu často stojí zájem veřejný, který může zahrnovat ochranu životního prostředí či požadavky na další rozvoj území, s důrazem na jeho udržitelnost. Nepochybně se mohou střetnout i práva více soukromých vlastníků, prosazující různé zájmy při využití určitého území, např. v případě střetu zájmů dvou vlastníků sousedních pozemků. Různé zájmy se pak mohou projevit během správního rozhodování o daném území. Stavební činnost proto vyžaduje proces předcházející umístění staveb nebo jiných činností, jimiž se v naprosté většině nevratně zasahuje do území, určitou regulaci, která by tak neobyčejně rozmanitou oblast se zvýšenou pozorností a péčí usměrňovala. Takový úkol má veřejná správa na stavebním úseku. Každé řízení v této oblasti je spojeno se střetem dvou společenských zájmů.

Stavební právo lze systémově rozlišit na dvě základní oblasti. Tradičně se vymezuje stavební právo soukromé týkající se staveb a stavební činnosti, které jsou předmětem zájmu především práva občanského a obchodního. Druhou oblastí, která není striktně oddělena, je veřejné stavební právo. Veřejné stavební právo se definuje jako souhrn norem regulujících stavební činnost, a to s ohledem na veřejné zájmy, které mohou být touto činností dotčeny. Stavební právo patří a bude i nadále patřit k velmi používaným oblastem práva. V životě se každý více či méně s instituty stavebního práva setká.

¹ Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Sběrka zákonů České republiky, ročník 1993, částka 1, ze dne 28. 12. 1992, [cit. 2010-02-10]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1993/sb01-93.pdf>>.

Základní současná právní úprava uspořádání a rozvoje území našeho státu je zahrnuta v zákoně č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu² (dále jen stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Ten obsahuje dvě vzájemně propojené oblasti – územní plánování a stavební řád. Současný stavební zákon vychází ze zákona č. 500/2004 Sb., správní řád³ (dále jen správní řád), ve znění pozdějších předpisů a přizpůsobuje mu činnosti orgánů územního plánování a stavebních úřadů, přičemž v nezbytné míře samostatně upravuje některé odchylky od zvláštní právní úpravy správního řízení, což se projevuje i v územním řízení. Problematika institutu doručování a vymezení účastníků řízení je jednou z klíčových otázek správního řízení jako takového.

² Zákon č. 183/2006 Sb., *o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)*, ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2006, částka 63, ze dne 11. 05. 2006, [cit. 2010-02-10]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2006/sb063-06.pdf>>.

³ Zákon č. 500/2004 Sb., *správní řád*, ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2004, částka 174, ze dne 24. 09. 2004, [cit. 2010-02-10]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb174-04.pdf>>.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Výběr tématu mé bakalářské práce byl ovlivněn nejen zájmem o stavebnictví všeobecně, ale i vzhledem k mé dosavadní praxi, která spočívá v pozici referentky stavebního úřadu.

V této bakalářské práci se zaměřuji na vybranou problematiku současné právní úpravy správního řádu a stavebního zákona, konkrétně se jedná o doručování v územním řízení a vymezení účastníků územního řízení. Nejprve se ohlédnu za historií správního práva a pak za stručným přehledem historického vývoje stavebního práva v českých zemích. Celá práce je doprovázena charakteristikou nejdůležitějších změn a v závěru práce je provedeno vlastní hodnocení vymezení účastníků územního řízení a nového institutu doručování prostřednictvím veřejné datové sítě.

Cílem mé bakalářské práce tedy je relativně stručně, ovšem přehledně a výstižně s důrazem na nejdůležitější otázky, v rámci předepsaného rozsahu, analyzovat vymezení okruhů účastníků územního řízení a doručování ve vztahu mezi stavebním zákonem, který obsahuje právní úpravu zvláštního správního řízení, a správním řádem, který upravuje obecné správní řízení.

Metody použité při psaní této práce jsou metoda popisná, analýzy a u vybraných otázek komparace.

2 HISTORIE A VÝVOJ SPRÁVNÍHO PRÁVA

2.1 Historie správního práva

V moderním pojetí je správní právo pojmem poměrně mladým, z tohoto důvodu v počátcích působení veřejné správy žádná úprava procesů rozhodování neexistovala. Správní úřad postupoval jaksi obyčejově, zvykově, úlohu „opravného prostředku“ proti rozhodnutí vrchnosti pak mohla plnit (zřídka efektivně) „ponížená“ žádost, stížnost k absolutistickému panovníkovi, případně k vrchnosti. Prakticky se nerozlišovaly věci soudní a věci správní a nebyl ani odlišen proces soudní od procesu správního.

V 17. a 18. století se projevil vliv teorií o dělbě moci a vznikl na soudech nezávislý systém správních úřadů. Mezníkem ve vývoji správního práva v českých zemích byl rok 1867, kdy byl v Rakousku-Uhersku jako součást tzv. prosincové ústavy přijat zákon o moci soudní, kterým bylo přislíbeno, že „má-li se někdo za zkrácena na svých právech rozhodnutím (nebo zřízením) úřadu správního, může se domáhat svého práva před soudem správním“. K provedení běžným zákonem došlo až v roce 1875 (zákon č. 36/1876 ř. z.), kdy byl zřízen rakouský správní soud, kterému příslušelo „nalézati v každém případě, kdy kdo praví, že mu bylo protizákonným rozhodnutím nebo opatřením některého úřadu správního v právích jeho ublíženo“.⁴

Od té doby je správní právo skutečným právem jak ve smyslu objektivním, tak ve smyslu subjektivním. Člověk již není poddaným, ale občanem v právním vztahu ke státu, správní předpisy jsou předpisy právními, správní akt je aktem právním, stát se svými úřady je vázán právem stejně jako občan.

⁴ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 113-114. ISBN 80-7357-060-2.

2.2 Vývoj právních úprav správního řízení

2.2.1 Rakouské správní řízení do roku 1918

Historické kořeny úpravy správního řízení na území České republiky leží již v období rakouské monarchie a souvisí se vznikem správního soudnictví. V druhé polovině 19. století byla zatím právní úprava správního řízení v rakouské monarchii nedostatečná. Od konce 19. století avšak již předpisy a normy správního práva přibývají a tento příliv norem není chápán jako ohrožení svobod, nýbrž jsou v nich naopak spatřovány garance právního státu. Právní úprava správního řízení byla ale stále roztržštěná a přehledná kodifikace chyběla. Roku 1875 vešel v platnost rakouský zákon o správním soudu, na jehož činnost navázal v roce 1918 československý Nejvyšší správní soud. Teprve z judikatury tohoto správního soudu a později našeho Nejvyššího správního soudu bylo možno dovodit určitá pravidla pro řízení a rozhodování správních úřadů.

2.2.2 Správní řízení v letech 1918-1967

Vznik Československa po zhroucení Habsburské monarchie v roce 1918 byl charakteristický zvýšenou nutností zachovat právní pořádek, aby fungování nově vzniklé republiky československé nebylo ohroženo. Za tímto účelem vydal Národní výbor československý již ke dni vzniku samostatného Československa tzv. recepční zákon, na jehož základech zůstaly všechny doposud platné říšské i zemské zákony v prozatímní platnosti. Dle článku 3 recepčního zákona pak „všechny úřady samosprávné, státní i župní, ústavy státní, zemské, okresní a zejména i obecní jsou podřízeny Národnímu výboru a prozatím úřadují a jednají dle dosavadních platných zákonů a nařízení“.⁵

První kodifikovaný předpis, který upravoval obecné správní řízení na území Československa, bylo vládní nařízení č. 8/1928 Sb., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízením). Účinnost správního řádu byla vázána na organizační zákon, k 1. červenci 1928 nabyt účinnosti pro Slovensko a Podkarpatskou

⁵ Zákon č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu československého, ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Portál veřejné správy České republiky, 2010, [cit. 2010-02-10]. Dostupné na WWW: <http://www.portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=11%2F1918&number2=&name=&text=>.

Rus, k 1. prosinci 1928 pro zemi Českou a Moravskoslezskou. V období po druhé světové válce byly na našem území přijaty tyto kodifikované úpravy správního řízení: vládní nařízení č. 20/1955 Sb., o řízení ve věcech správních (správní řád), vládní nařízení č. 91/1960 Sb., o správním řízení a zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Na rozdíl od dřívějších kodifikací správního řízení byl zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) přijat ve formě zákona, čímž byly překonány představy o tom, že by si pravidla správního procesu měla upravovat sama správa pouze formou podzákonných nařízení. Bez větších úprav platil tento zákon osmatřicet let – až do konce roku 2005.

2.2.3 Správní řízení podle nové právní úpravy

Reforma českého správního řízení byla připravována již od roku 1998 v návaznosti na programové prohlášení vlády premiéra Miloše Zemana ze srpna téhož roku, ve kterém se tehdejší vláda zavázala připravit celkovou reformu správního řízení a v návaznosti na ni i reformu správního soudnictví tak, aby bylo obecně dostupné a aby přezkoumávalo i akty samosprávných celků. Schválení tohoto správního řádu předcházelo několik neúspěšných pokusů. Dne 24. června 2004 se Parlament České republiky usnesl na nové úpravě správního řízení. Dosud platný správní řád nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2006. V zájmu jednoduššího používání správního řádu má celkem 184 paragrafů, což je o 99 paragrafů více, než měl předchozí správní řád.

3 DĚJINY ČESKÉHO STAVEBNÍHO PRÁVA

3.1 Historie stavebního práva

Základy stavebního práva mají na území České republiky bohatě zakořeněnou tradici. Pravděpodobně nejstarší dochovaný stavební řád v českých zemích je městský stavební řád pro město Jihlavu datovaný 12. ledna 1270. Toto privilegium získalo královské město Jihlava od Přemysla Otakara II. a dokument je psán latinsky.⁶

Počátek právní úpravy stavební činnosti je zpravidla spojován s obdobím 18. a 19. století, kdy zásady pro stavby byly nejprve vydávány dvorskými dekrety (např. dvorským dekretem byl v roce 1782 vydán řád pro výstavbu pevnosti Terezín, Josefov a Cheb⁷), poté dekrety guberniálními a koncem 19. století zákony říšskými, zemskými a rozhodnutími na komunální úrovni. Za předchůdce veřejnoprávní regulace stavební činnosti bývají pokládány tak zvané požární řády z druhé poloviny 18. století. Snahy o regulaci stavební činnosti na území současného státu však sahají až do středověku, kdy docházelo k úpravě otázek majetkových, ochrany proti požárům a válečným událostem. Ve středověku neexistovala mimo města prakticky žádná větší omezení pro stavebníka, pokud stavěl na svém pozemku, ač se vyskytovaly určité typy staveb podléhající více či méně formálnímu souhlasu panovníckému (např. pevnostní stavby), příslušného biskupství či řádu (kostely, kláštery). Odlišná situace byla ve středověkých městech. Zde platila intenzivnější regulace, všeobecně zažitá omezení či zákazy i pro stavebníka stavějícího na svém „městišti“. Omezení byla dvojího charakteru – jednak požárně bezpečnostního, obecně bezpečnostního a hygienického, jednak i s ohledem zabránit zásahu do práv souseda. Obec si vyhrazovala právo na udělení či neudělení stavebního souhlasu.⁸ Středověké stavební právo postupně vytvořilo jeden poměrně homogenní a málo se měnící celek. Jedno je však nezpochybnitelné – stavební právo bylo v hrubých rysech kodifikováno již v době zakládání měst ve 13. století, kdy koncentrace osídlení ve městech musela nutně vést k formování jakýchsi stavebně právních zvyklostí, které dostávaly během doby podobu pevných a postupně zapisovaných zásad.

⁶ ARCHAIA BRNO, o. p. s., *Jihlava* [on line]. 2010, [cit. 2010-02-10]. Dostupné na WWW: <http://www.archaiabrno.org/home_cs/?acc=Jihlava>.

⁷ BOROVIČKA, B. Vývoj stavebního práva v našich zemích v 18. a 19. století. *Stavební právo - Bulletin*, Praha: ARCH, 2002, č. 2, s. 78. ISSN-6386 SP.

⁸ EBEL, M. *Dějiny českého stavebního práva*. Praha: ARCH, 2006, s. 237. ISBN 978-80-86905-1-1.

3.2 Vývoj českého stavebního práva

3.2.1 Od středověku do přelomu 18. a 19. století

Obecné dosud písemně nekodifikované zvyky byly na našem území poprvé psány kolem roku 1353 brněnským městským písařem Janem, přičemž právě jeho právní kniha se v oddílech dotýkajících se stavebního práva stala archetypem pro další vývoj. Brněnská právní kniha představuje obecně platný základ chápání stavebního práva po několik století, který byl později dále zpřesňován. Zásadní význam a praktický dopad měla právní sbírka sepsaná Pavlem Kristiánem Klatovským z Koldína, která od roku 1579 platila pro česká města s výjimkou Litoměřic a Loun a prakticky si podržela platnost až do přelomu 18. a 19. století.

Od počátku 17. století (s nepodstatnými staršími výjimkami) začaly ve městech vznikat tzv. požární řády, které jako první vznikaly ve větších městech a měly jen lokální platnost. Poměrně ojedinělým dokumentem odlišného charakteru je dochovaný stavební řád či spíše stavební instrukce vydaná Josefem Jiřím hrabětem z Valdštejna roku 1747 pro Litvínov. Až do poloviny 18. století neexistovaly předpisy, které by měly v Čechách všeobecnou platnost. Právní povědomí jak v Čechách, tak i na Moravě vycházelo z tradice shrnuté zejména v Koldínových městských právech. Ke změně došlo v rychlém sledu od poloviny 18. století. Poněkud paradoxně nejstarší pasáž předpisů vysloveně stavebních obsahuje příloha lesního řádu vydaná roku 1754.

Zásadní změny přinesl nástup Josefa II. spolu s jeho systematickou snahou sjednotit právo v jednotlivých zemích. České země dosud nezažily takový počet dvorských dekretů a následných guberniálních nařízení pro civilní stavby, jiné zvláštní předpisy platily pro stavby budov vojenských. Na sklonku roku 1782 vyšel stavební řád pro nově zakládaná města Terezín a Josefov, který formuloval Karl Clement hrabě Pellegrini a kde podoba novostaveb včetně fasády měla být pod dozorem pevnostního ředitelství. Stavební řád pro uvedená města nepochybně ovlivnil později vznikající právní normy. Josefínský právní tlak na stavební produkci dále pokračoval i v druhé polovině osmdesátých let. Roku 1787 byl vydán dvorský dekret požadující předložení plánu novostavby vrchnosti s tím, že stavba měla být posouzena s ohledem na místní poměry.

S ohledem na rozrůstání státního dohledu v oblasti stavebnictví nabral asi od počátku 19. století vývoj jednoznačný směr. Stavební předpisy byly postupně z požárních řádů vyjímány do speciálních stavebních řádů. V Praze však dalo gubernium přednost oddělení obou řádů již dříve. Roku 1815 byl publikován českým guberniem pražský stavební řád (jeho nejpozoruhodnějším požadavkem byla snaha o kontrolu stavby prostřednictvím stavebního řízení). Nejvýraznějším počinem bylo pro Čechy platné vydání zákazu dřevěných staveb roku 1816. Ve výsledku přispělo nařízení velkým dílem ke konci dřevěných staveb obzvláště v nížinných oblastech, kde nebyly (na rozdíl od hor) výjimky udělovány.

Ve druhé polovině 19. století došlo ke dvěma vlnám nového koncipování stavebních řádů. První byl stavební řád z roku 1864 pro Čechy (zákon č. 20/1864 pro Království české z 11. května 1864), který byl v upravené a aktualizované podobě vydán roku 1869 i pro Moravu (zákon č. 1/1870 pro Markrabství moravské ze dne 20. prosince 1869). Druhou vlnou zahájila roku 1886 pražský stavební řád (zákon č. 40/1886 pro Království české ze dne 10. dubna 1886), o rok později rozšíření i na Plzeň a České Budějovice. Pro český venkov vyšel upravený roku 1889 (zákon č. 5/1889 pro Království české ze dne 8. ledna 1889). Moravská města i venkov získaly nové předpisy roku 1894 (zákon č. 64/1894 pro Markrabství moravské ze dne 16. června 1894). Morava sice zcela vycházela z českých řádů, dle potřeby je však aktualizovala a díky tomu s některými přístupy přicházela jako první. Pozoruhodné pražské systematické nové zpracování stavebního řádu na samém konci 19. století již skončilo jen v zásuvce, a tak stavební řády platily po celou první republiku.⁹

3.2.2 České stavební řády (1833 a 1845)

Po roce 1815 měla v Čechách svůj stavební řád pouze Praha. Chybějící právní předpis pro jiná města i venkov vedl od roku 1819 zemské stavební ředitelství v Praze k dlouhodobé snaze připravit všeobecně platný stavební řád. Nakonec byl stavební řád 17. května 1833 schválen.¹⁰

První stavební řád s působností pro celé území Čech (mimo Prahu) z roku 1833 je pozoruhodný z několika hledisek: jedná o mnohem propracovanější dokument

⁹ EBEL, M. *Dějiny českého stavebního práva*. Praha: ARCH, 2006, s. 237. ISBN 978-80-86905-1-1.

¹⁰ EBEL, M. *Dějiny českého stavebního práva*. Praha: ARCH, 2006, s. 44. ISBN 978-80-86905-1-1.

shrnující veškeré stránky stavby, charakteristická je větší tolerance k dřevěným stavbám a pevné místo si vydobylo celé stavební řízení. Stavební řád se tak stal dobrým základem pro stavební produkci v dalších desetiletích. Vydaný řád byl samozřejmě německý, souběžně uvedený český překlad z roku 1833 má několik nepřesností, překlad inovovaného řádu z roku 1845 byl již podstatně kvalitnější. Stavební řád vydaný roku 1845 v této podobě vydržel až do roku 1864, kdy byl vydán nový stavební řád.

3.2.3 Novodobá historie stavebního práva

Novodobou historii stavebního práva dělí do čtyř základních vývojových etap Doležal.¹¹ První, nejdelší, trvala od roku 1886 do druhé poloviny čtyřicátých let dvacátého století, druhá trvající pouhých devět let od roku 1949 do roku 1958, třetí ohraničenou léty 1958 a 1976, a čtvrtá etapa probíhající od roku 1976 do roku 2006, která byla definitivně uzavřena schválením nového stavebního zákona. S ohledem na skutečnost, že vládní návrh stavebního zákona byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky a nový stavební zákon nabyl účinnosti, doplnila bych shora uvedený vývoj právní úpravy o pátou etapu, jež se zatím nedá přesně časově vymezit (zahájena 01. 01. 2007).

První etapa začíná přijetím řady zákonů zemského zákoníku českého zvlášť pro Čechy, Moravu a Slezsko. Pro Prahu, Plzeň a České Budějovice platil zákon z 10. 04. 1886 č. 40 z. z.. Pro zbývající území Čech platil zákon ze dne 08. 01. 1889 č. 5 z. z., tzv. český stavební řád pro venkov. Pro území Moravy byly přijaty současně dne 16. 06. 1894 dva stavební řády. Jeden působil na území měst Brna, Olomouce, Jihlavy a Znojma a jejich obce předměstské (č. 63 z. z.). Pod působnost druhého spadaly ostatní moravské obce (č. 64 z. z.). Pátý stavební řád, který byl vydán dne 02. 06. 1883 pod č. 26 z. z., platil na celém území Slezska. České a moravské stavební řády si byly velmi blízké. Významným doplňkem stavebních řádů byly zákony o stavebním ruchu, které byly vydávány od roku 1919 téměř každý rok a obsahovaly značné úlevy po stránce technické a procesní. Význam stavebních řádů z roku 1886 a let následujících spočíval v založení základních principů veřejného stavebního práva v moderním pojetí a stanovení pravidel pro povolování staveb, ohlašování stavebních úprav a změn staveb. Tyto předpisy dále vymezily zásady pro dohled nad prováděním

¹¹ DOLEŽAL, J., aj. *Nový stavební zákon v teorii a praxi s poznámkami a souvisejícími předpisy*. Praha: Linde Praha, a.s., 2006, s. 22. ISBN 80-7201-626-1.

staveb a kolaudací dokončených staveb. V období první republiky nebyly legislativní práce na novém jednotném celostátním stavebním řádu dovedeny do konce a byly přerušeny světovou válkou. Stavební řády platily v novelizované podobě až do konce 40. let 20. století. Jedním z prvních poválečných předpisů stavebního práva, který byl zaměřen především na obnovu válkou poškozených a zničených staveb, jejich změny a opravy, byl zákon č. 86/1946 Sb., o stavební obnově. Přestože byl již dávno překonán a upadl v zapomnění, k jeho zrušení dochází teprve s přijetím nového stavebního zákona.

Druhá etapa byla zahájena přijetím nových stavebních předpisů, a to zákonem č. 280/1949 Sb., o územním plánování a výstavbě obcí. Následovalo vydání několika dalších předpisů: vládní nařízení č. 51/1950 Sb., o územním plánování obcí, vládní nařízení č. 93/1950 Sb., o výstavbě obcí, nařízení č. 171/1950 Sb., o zboření staveb, vyhláška č. 572/1950 Ú. l., o zastavovacím plánu, o povinnostech místního národního výboru při výstavbě obce, o ochranných pásmech a o vyvlastnění, vládní nařízení č. 8/1956., o odevzdání a převzetí dokončených staveb nebo jejich částí a o povolení k jejich uvedení do trvalého provozu (užívání), vyhláška č. 243/1957 Ú. l., kterou se vydávají prováděcí předpisy k vládnímu nařízení o odevzdání a převzetí dokončených staveb nebo jejich částí a o povolení k jejich uvedení do trvalého provozu (užívání). Zároveň došlo k vyčlenění technických požadavků (ustanovení) na výstavbu ze zákona a provedena jejich úprava v prováděcí vyhlášce č. 709/1950 Ú. l., o podrobnějších předpisech pro pozemní stavby, která současně obsahovala podrobnější úpravu stavebního řízení.

V průběhu třetí vývojové etapy (koncem 50. let) došlo k formálnímu rozdělení zákonné úpravy územního plánování a stavebního řádu přijetím zákona č. 84/1958 Sb., o územním plánování a zákona č. 87/1958 Sb., o stavebním řádu. Mezi základní změny, které tyto předpisy přinesly, patří především změna tradičního pojmu „stavební povolení“ na nové označení „rozhodnutí o přípustnosti stavby“ a dále rozlišování podmínek stavebního řízení u staveb občanů a staveb organizací. Na základě společenských a politických tlaků na zjednodušení pravidel a postupů při povolování některých staveb občanů byla v roce 1966 vydána Směrnice Státní komise pro techniku pro postup stavebních úřadů při povolování výstavby rodinných domků, rekreačních

a drobných staveb. Směrnice byla publikována pod číslem 9 v částce 7/1966 Sbírký směrníc pro národní výbory.¹²

Čtvrtá vývojová etapa (od roku 1976 do roku 2006) začala vydáním zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu a prováděcích vyhlášek k němu. Jedná se o vyhlášku č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, vyhlášku č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu (a její pražská varianta), vyhlášku č. 135/2001 Sb., o územně plánovacích podkladech a územně plánovací dokumentaci, vyhlášku č. 369/2001 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace (tak zvaná „bezbariérová vyhláška“). Soubor předpisů založil moderní kodexovou úpravu stavebního práva, která působila třicet let, i přestože výše uvedený právní předpis prošel od dob svého vzniku mnoha změnami zejména v letech 1989, 1992 a 1998, z nichž nejvýznamnější byly provedeny po roce 1989 jako reakce na změnu společensko-politických poměrů v zemi.

V úvodu této kapitoly jsem zmínila, že pátá etapa - od roku 2007 dodnes - byla zahájena přijetím nového stavebního zákona, který obsahuje celou řadu nových institutů a představuje zásadní změny na úseku veřejného stavebního práva.

¹² DOLEŽAL, J., aj. *Nový stavební zákon v teorii a praxi s poznámkami a souvisejícími předpisy*. Praha: Linde Praha, a.s., 2006, s. 25. ISBN 80-7201-626-1.

4 ÚČASTNÍCI ÚZEMNÍHO ŘÍZENÍ

4.1 Pojetí účastníků územního řízení, kategorizace

Pojetí účastníků územního řízení v novém stavebním zákoně je významně širší, než tomu bylo v předcházející právní úpravě. I když vymezení okruhu účastníků se shoduje s novou koncepcí správního řádu, jsou účastníci územního řízení vymezeni odlišně než účastníci správního řízení obecně na základě správního řádu. Je nesporné, že stavební zákon obsahuje speciální úpravu, avšak správní řád se v záležitostech účastenství územního řízení nepoužije ani subsidiárně. Znamená to, že ve stavebním zákoně jsou účastníci řízení vymezeni taxativním výčtem, který nejde rozšiřovat podle jiných zákonných ustanovení, případně postupem podle ustanovení správního řádu. Rozsah procesních práv a povinností jednotlivých kategorií účastníků řízení se odvíjí od jejich hmotně-právního poměru k věci, který je předmětem územního řízení. Na základě tohoto hlediska můžeme rozdělit účastníky územního řízení na dvě základní skupiny:

- 1) hlavní účastníci, o jejichž právech a povinnostech se v řízení rozhoduje (účastníci uvedení v ustanovení § 85 odst. 1 stavebního zákona). Do této skupiny účastníků patří:
 - žadatel o územní rozhodnutí (v předcházející úpravě navrhovatel),
 - obec, na jejímž území má být požadovaný záměr realizován.

- 2) vedlejší účastníci, kteří mohou být v rámci územního řízení ve svých právech či povinnostech rozhodnutím dotčeni a to přímo či nepřímo (účastníci uvedení v ustanovení § 85 odst. 2 stavebního zákona). Do této skupiny se řadí účastníci, jejichž vlastnická nebo jiná práva mohou být přímo dotčena požadovaným záměrem:
 - vlastník pozemku nebo stavby, na kterých má být požadovaný záměr uskutečněn (pokud není žadatelem),
 - vlastníci sousedních pozemků anebo staveb, jejichž práva mohou být rozhodnutím dotčena,
 - vlastníci bytových jednotek,
 - a dále osoby, o kterých to stanoví zvláštní zákon.

Stavební úřad při vymezení okruhu účastníků řízení vychází zejména ze skutečnosti, zda projednávaným záměrem mohou být jejich práva a právem chráněné zájmy dotčeny. Při řízeních týkajících se územních rozhodnutí se nesmí vyskytnout zjevná nerovnost mezi jednotlivými účastníky řízení, v opačném případě by se jednalo o rozpor s ústavními principy.

Neurčitý právní pojem „přímo dotčen na vlastnickém právu“ je nutno interpretovat vždy s ohledem na okolnosti spočívající v povaze umísťované stavby a jejích možných dopadech na okolí, což bylo judikováno v rozsudku Nejvyššího správního soudu¹³.

4.2 Hlavní účastníci územního řízení

4.2.1 Žadatel

Jelikož územní řízení je řízení návrhové, zahajované na základě žádosti, je žadatel bezesporu hlavním účastníkem řízení na základě ustanovení § 85 odst. 1 písm. a) stavebního zákona a tím v každém případě účastníkem územního řízení automaticky, aniž by musel splňovat jakékoliv další podmínky. Výjimkou je územní řízení, jež má za cíl vydání rozhodnutí o ochranném pásmu (ustanovení § 83 stavebního zákona), které může být zahájeno jak na žádost, tak z moci úřední.

4.2.2 Obec

Obci, na jejímž území má být požadovaný záměr realizován, je postavení účastníka územního řízení výslovně přiznáno zákonem a to v ustanovení § 85 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, aby tak mohla účinně hájit důležité místní či veřejné zájmy. Obec jako účastník územního řízení vystupuje v rámci samostatné působnosti. Dotýká-li se předmětné řízení území, jež se nachází v územních obvodech dvou či snad i více obcí, stávají se účastníky řízení všechny takto dotčené obce.

¹³ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 16/2008-48* [on line]. Brno: Nejvyšší správní soud České republiky, ze dne 30. 04. 2008, [cit. 2010-2-10]. Dostupné na WWW: <<http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=anonymZneni&id=16761&mark=>>.

Obec se v územním řízení často ocitá v dvojroli účastníka a zároveň subjektu, který bude v dané věci na základě přenesené působnosti svými orgány rozhodovat. Pokud obecní úřad obce s rozšířenou působností nevydává územní rozhodnutí, je dotčeným orgánem v územním řízení z hlediska uplatňování záměrů územního plánování. Tyto dvě role mohou být samozřejmě ještě rozšířeny za situace, kdy obec je vlastníkem pozemku, na němž má být daný záměr uskutečněn. V takovém případě je obec považována za standardního účastníka řízení se všemi jeho právy a povinnostmi.

4.3 Vedlejší účastníci územního řízení

V této kategorii jsou zahrnutí účastníci, kteří mohou být rozhodnutím přímo dotčeni na svých právech či povinnostech, nebo ti, kteří mají postavení účastníků řízením, ale rozhodnutím na svých právech přímo dotčeni nejsou.

4.3.1 Vlastníci pozemku nebo stavby

Jedná se o vlastníky pozemku nebo stavby, na kterých má být požadovaný záměr uskutečněn a to na základě ustanovení § 85 odst. 2 písm. a) stavebního zákona. Vlastník je jako účastník řízení zvláště vymezen z toho důvodu, že ne vždy musí být žadatelem. V případě, že je žadatelem např. nájemce pozemku, musí být vlastníku umožněno, aby měl možnost hájit svá vlastnická práva. Na rozdíl od následujícího písmene b) téhož paragrafu není výslovně uvedeno, že právo vlastníka musí být záměrem přímo dotčeno. Z logiky věci totiž plyne, že právo vlastníka je dotčeno vždy. Jiným věcným právem (nutno rozumět vedle vlastnického práva) se zde, podle dikce občanského zákoníku, rozumí např. dražba, vydržení, zástavní a podzástavní právo, věcné břemeno, předkupní právo, atd.

Je třeba připomenout, že vlastnické právo nebo jiné věcné právo k nemovitosti nevzniká smlouvou, příp. podáním návrhu na vklad do katastru nemovitostí, avšak až jeho vkladem do katastru nemovitostí. Do doby zápisu vkladu je osoba převádějící nemovitost stále vlastníkem.

4.3.2 „Sousedící“ vlastníci

Velmi významnou skupinou vedlejších účastníků územního řízení dle ustanovení § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona tvoří osoby, jejichž vlastnické právo nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám může být územním rozhodnutím přímo dotčeno. V každé projednávané věci musí stavební úřad posoudit, kteří z vlastníků sousedních pozemků anebo staveb na nich mohou být územním rozhodnutím přímo dotčeni. V případě spoluvlastnictví jsou účastníky řízení všichni spoluvlastníci bez ohledu na výši svého spoluvlastnického podílu.

Účastenství v územním řízení se musí vždy vztahovat ke dvěma podmínkám, k existenci věcného práva a k přímému dotčení existujícího věcného práva. To, zda je určitá „sousedící“ osoba dotčena a zda toto dotčení je přímé či nepřímé, bude záležet na správním uvážení stavebního úřadu.

Ke zvýšení ochrany vlastnických práv vlastníků sousedních nemovitostí došlo zejména v souvislosti s nálezem Ústavního soudu¹⁴, kterým byla jako neústavní opuštěna definice sousedních pozemků jako pozemků se společnou hranicí. Tímto rozhodnutím se obsah daného pojmu změnil tak, že sousedem může být v řízeních kdokoliv, i relativně velmi vzdálený soused. Aby se vzdálený soused stal účastníkem územního řízení, musí stavební úřad dojít k závěru, že jeho vlastnické nebo jiné věcné právo k pozemku nebo stavbě může být v územním řízení přímo dotčeno. Tuto skutečnost stavební úřad posuzuje zejména s ohledem na umístění stavby na pozemku, velikosti pozemku, na technické parametry stavby a odstupové vzdálenosti. Je na správním uvážení stavebního úřadu, jak posoudí přímou dotčenost a co vezme jako přímé dotčení. Přímou dotčenou předmětným záměrem bude soused bezpochyby v případě hluku, stínění, vibrací, zvýšení dopravy v případě realizace záměru, zhoršení výhledu apod. Stavební úřad musí vždy posoudit, zda je soused daným záměrem dotčen přímo nebo nepřímo.

¹⁴ *Nález Ústavního soudu č. 96/2000 Sb.* [on line]. Brno: Ústavní soud České republiky, ze dne 22. 03. 2000, [cit. 2010-02-10]. Dostupné na WWW: <<http://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=35084&pos=1&cnt=1&typ=result>>.

4.3.3 Osoby, o kterých tak stanoví zvláštní právní předpis

S ohledem na současnou právní úpravu jsou takovými osobami občanská sdružení (za stejných podmínek přichází eventuelně v úvahu i obecně prospěšné společnosti), jejichž oprávnění k účasti může plynout z těchto právních předpisů:

- zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů¹⁵ (dále jen zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), podrobnosti stanoví ustanovení § 23 odst. 9,
- zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny¹⁶ (dále jen zákon o ochraně přírody a krajiny), podrobnosti stanoví ustanovení § 70 odst. 2,
- zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů¹⁷ (dále jen zákon o vodách), podrobnosti stanoví ustanovení § 115 odst. 6 a 7,
- zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečišťování, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů¹⁸ (dále jen zákon o integrované prevenci), podrobnosti stanoví ustanovení § 7.

Občanská sdružení se účastní územního řízení na základě ustanovení § 85 odst. 2 písm. c) stavebního zákona jakožto osoby, o kterých to stanoví zákon. Již výše jsem uvedla, které zákony a jaká ustanovení v nich to jsou, proto bych se teď zaměřila na samotná občanská sdružení.

Občanská sdružení jsou upravena v zákoně č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů¹⁹ (dále jen zákon o sdružování občanů), ve znění pozdějších předpisů. Aby však byla účastníky územního řízení, musí splnit další povinnosti, které jim dávají již

¹⁵ Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2001, částka 46, ze dne 12. 10. 2001, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb046-01m.pdf>>.

¹⁶ Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 1992, částka 28, ze dne 25. 03. 1992, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1992/sb028-92.pdf>>.

¹⁷ Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2001, částka 98, ze dne 25. 03. 1992, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb098-01.pdf>>.

¹⁸ Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečišťování, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2002, částka 34, ze dne 01. 03. 2002, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb034-02.pdf>>.

¹⁹ Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Sbírka zákonů Československé federativní republiky, ročník 1990, částka 19, ze dne 29. 03. 1990, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1990/sb019-90.pdf>>.

zmíněné jednotlivé zákony. Kupříkladu podle zákona o ochraně přírody a krajiny, má občanské sdružení nebo jeho organizační složka, k jehož hlavním cílům podle stanov patří ochrana přírody a krajiny, právo žádat od příslušných orgánů státní správy informace o zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody. V případě stavebního úřadu má tento povinnost občanskému sdružení, které vůči němu vzneslo žádost, oznámit podání žádosti o vydání územního rozhodnutí, respektive o zahájení územního řízení, v němž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody. Žádost o poskytování informací platí jeden rok a lze ji podávat opakovaně. Občanské sdružení má možnost stát se účastníkem řízení disponujícím všemi procesními právy, jestliže oznámí svou účast písemně do osmi dnů ode dne, kdy mu bylo příslušným správním orgánem zahájení řízení oznámeno.

Odlišně je založena účast místně příslušné jednotky občanského sdružení nebo obecně prospěšné společnosti, jejímž předmětem činnosti podle stanov je ochrana veřejných zájmů, v územním řízení podle zákona o posuzování vlivů, neboť občanskému sdružení se přiznává účast v řízeních navazujících na řízení o posuzování vlivů na životní prostředí za podmínky, že podalo písemné vyjádření k posuzovanému záměru, příslušný úřad zahrnul toto vyjádření k posuzovanému záměru zčásti nebo zcela do svého stanoviska o posouzení vlivů a stavební úřad v územním řízení nerozhodl, že veřejné zájmy, které občanské sdružení hájí, nejsou v navazujícím řízení dotčeny. Rámec poslední podmínky pro založení účasti občanského sdružení v navazujícím řízení vyvolává pochybnosti, neboť váže účast na uvážení stavebního úřadu.

Účast občanských sdružení ve správních řízeních nelze vykládat natolik široce, že by se vztahovala na řízení, jež mohou zasáhnout jakoukoliv složku životního prostředí, nýbrž toliko složky životního prostředí chráněné zákonem o ochraně přírody a krajiny což bylo judikováno v rozsudku Nejvyšší správního soudu²⁰.

²⁰ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 3 As 8/2005-118* [on line]. Brno: Nejvyšší správní soud České republiky, ze dne 07. 12. 2005, [cit. 2010-2-27]. Dostupné na WWW: <<http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=anonymZneni&id=5627&mark=>>>.

4.3.4 Společenství vlastníků jednotek

Na základě ustanovení § 85 odst. 2 písm. d) stavebního zákona se účastní územního řízení Společenství vlastníků jednotek podle zákona č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony²¹ (dále jen zákon o vlastnictví bytů). Je však nutné připomenout, že majitelé jednotek se mohou stát účastníky řízení již na základě předchozích ustanovení jako osoby, jejichž právo k sousedním nemovitostem může být přímo dotčeno.

Společenství je společenstvím majitelů bytových jednotek, které vykonává práva a zavazuje se pouze ve věcech spojených s provozem, správou a opravami společných částí domu. V územním řízení je pak účastníkem místo jednotlivých vlastníků bytů. Je však nutno zmínit, že jak podotkl ve svém komentáři Plos²², je ustanovení § 85 odst. 2 písm. d) stavebního zákona velmi problematické, a to z toho důvodu, že jestliže nemá společenství právní subjektivitu, která by mu umožňovala účast v řízení, pak je to vlastník mající spoluvlastnický podíl na společných částech domu větší než jedna polovina. Souhlasím s názorem, že to zasahuje nepříznivě do vlastnických práv a jako takové je nutno toto ustanovení odmítnout z hlediska ústavně zaručených práv, neboť se jím závažným způsobem omezuje postavení vlastníků jednotek jakožto účastníků řízení. Navrhovala bych, aby zde takové ustanovení v zákoně vůbec nebylo.

4.3.5 Správci a vlastníci technické infrastruktury

Vedlejšími účastníky, jejichž výskyt v územních řízeních je častý, jsou správci (vlastníci) technických infrastruktur v daném území. Technickou infrastrukturu můžeme souhrnně definovat jako soubor dopravních, vodohospodářských, energetických a telekomunikačních provozních souborů, zařízení a ploch, které podmiňují výrobní

²¹ Zákon č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony (zákon o vlastnictví bytů, ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 1994, částka 22, ze dne 29. 04. 1994 [cit. 2010-02-27]. Dostupné na [www: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1994/sb22-94.pdf>](http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1994/sb22-94.pdf).

²² PLOS, J. *Nový stavební zákon s komentářem pro praxi*, Praha: Grada Publishing, a.s., 2007, s. 78. ISBN 978-80-247-1586-5.

i nevýrobní činností v území.²³ Jejich účast se odvíjí zejména od ustanovení § 85 odst. 2 stavebního zákona. Tito vlastníci se nacházejí ve zvláštním postavení poskytovatele služeb podle zvláštního předpisu, na jehož základě jsou oprávněni, ale rovněž povinni poskytnout odběrateli (žadateli) za podmínek stanovených zvláštními předpisy své služby.²⁴ Je nepřijemnou skutečností, že mnozí z těchto účastníků se ze své pozice (občas podporováni stavebními úřady) snaží dostat do role dotčeného správního orgánu a čas od času své rozhodnutí rovněž omezují jistou lhůtou platnosti, ačkoliv takový postup nemá oporu v zákoně ani jiném zvláštním právním předpisu.²⁵ Povinnosti správců technické infrastruktury jsou upraveny v zákoně číslo 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů²⁶ (dále jen energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Doposud ne zcela vyjasněnou záležitostí ve vztahu k takovým vlastníkům je otázka úhrady za takto poskytnuté služby. Většina vlastníků poskytuje tuto službu zdarma, případně za minimální poplatek, o němž tvrdí, že slouží pouze k pokrytí nákladů s vyhotovením „stanoviska“. V nedávné době se však objevily i excesy, ve formě několika set korunových částek (např. společnost Telefónica O2 Czech republic, a. s., IČ 60193336, v období od 1. 11. 2007 do 29. 02. 2008 zpoplatňovala tuto službu částkou Kč 600,- vč. DPH), které by již v případě, že žadatel na základě požadavků stavebních úřadů potřebuje vyjádření od několika vlastníků současně (plyn, voda, elektrická energie,...), způsobovaly neúměrné prodražování řízení a zároveň vyznívají ne příliš eticky.

²³ *Principy a pravidla územního plánování* [on line]. Brno: Ústav územního rozvoje České republiky, 28. 06. 2009 [cit. 2010-02-17]. Dostupné na WWW: <http://www.uur.cz/images/pap/KapitolaC/2009/C8_TechnickaInfrastruktura_20090428.pdf>.

²⁴ DOLEŽAL, J., aj. *Nový stavební zákon v teorii a praxi s poznámkami a souvisejícími předpisy*. Praha: Linde Praha, a.s., 2006, s. 280. ISBN 80-7201-626-1.

²⁵ PLOS, J. *Nový stavební zákon s komentářem pro praxi*, Praha: Grada Publishing, a.s., 2007, s. 77. ISBN 978-80-247-1586-5.

²⁶ Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Sběrka zákonů České republiky, ročník 2000, částka 131, ze dne 29. 12. 2000, [cit. 2010-02-17]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb131-00.pdf>>.

4.4 Veřejnost

Právo být účastníkem územního řízení nemá vzhledem k výše uvedenému kdokoliv, nový stavební zákon, na rozdíl od předcházejícího, ovšem počítá s tím, že se územního rozhodování může zúčastnit i široká veřejnost. Stavební úřad musí na základě § 87 stavebního zákona vždy nařídit veřejné ústní projednání. Je-li to účelné (a v praxi se tak obvykle děje), spojí toto projednání s ohledáním na místě samém. Pro tento institut by obecně měla platit úprava obsažená v ustanovení § 49 správního řádu, když podle § 49 odst. 2 správního řádu: „ústní jednání je neveřejné, pokud zákon nestanoví nebo správní orgán neurčí, že jednání nebo jeho část jsou veřejné.“²⁷ V tomto případě je tedy stavební zákon *lex specialis*, který stanoví, že ústní jednání v územním řízení je veřejné a správní orgán tím nemá možnost úvahy. Zvláště u rozsáhlejších záměrů může nastat situace, kdy je účastníků z řad veřejnosti mnoho. Takovou situaci je možné řešit prostřednictvím ustanovení § 35 odst. 1 správního řádu. Toto ustanovení řeší přílišné množství účastníků veřejnosti, kteří by v řízení mohli uplatňovat společný shodný zájem tím, že si tito účastníci zvolí společného zástupce, neshodnou-li se na osobě takového zástupce, ustaví jej na základě odst. 2 samotný správní orgán (stavební úřad) i proti jejich vůli. Odvolání proti usnesení o ustavení společného zástupce nemá odkladný účinek.

Nový stavební zákon se svým pojetím účasti veřejnosti v řízení tak splňuje mezinárodní závazky České republiky na přístup veřejnosti k informacím o stavu životního prostředí a na podílení se na rozhodování o procesech týkajících se životního prostředí. Hlavním dokumentem, ve kterém se Česká republika k takovému chování zavázala je Aarhuská úmluva²⁸. Tato úmluva byla sjednána 25. 6. 1998 na konferenci ministrů životního prostředí regionu Evropské hospodářské komise OSN „Životní prostředí pro Evropu“. Úmluva má 40 signatářů a Česká republika ji ratifikovala na podzim roku 2004.

²⁷ VEDRAL, J. *Správní řád, komentář*, Praha: Polygon, 2006, s. 327. ISBN 80-7273-134-3.

²⁸ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 124/2004 Sb. m. s., o *Úmluvě o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí* [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2004, částka 53, ze dne 29. 10. 2004 [cit. 2010-02-17]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb053-04m.pdf>>.

Můžeme rozlišovat dva typy účasti veřejnosti na územním řízení. Za první, účast vedlejších subjektů, o kterých bylo pojednáno výše a kteří mohou podávat námitky (více v kapitole 4.3), a za druhé účast „ostatní“ širší veřejnosti na veřejném ústním jednání, která během územního rozhodování může podávat připomínky, přičemž stavební úřad v odůvodnění územního rozhodnutí musí tyto připomínky veřejnosti vyhodnotit. Nabízí se tím otázka, jak se veřejnost o konání územního řízení dozví? Pokud je v území vydán územní nebo regulační plán a oznámení o zahájení řízení se tedy doručuje vedlejším účastníkům veřejnou vyhláškou nejméně 15 dnů předem dle ustanovení § 87 odst. 1 stavebního zákona, dozví se veřejnost o dni, čase a místě konání veřejného ústního jednání touto cestou. Obsahem vyhlášky avšak nejsou veškeré informace potřebné pro efektivní realizaci práva podávat připomínky. Podrobné informace o záměru se může veřejnost dozvědět díky svému právu nahlížet do spisu, pokud na tom prokáže právní zájem, jelikož ustanovení § 38 odst. 1 a 2 správního řádu stanoví, že správní orgán umožní nahlédnout do spisu také jiným osobám než účastníkům řízení, pokud tyto prokážou právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků, popř. dalších dotčených osob anebo veřejný zájem. Dále se veřejnost může dozvědět informace, které bezodkladně po nařízení veřejného ústního jednání musí žadatel na základě ustanovení § 87 odst. 2 stavebního zákona vyvěsit na místě určeném stavebním úřadem nebo na vhodném veřejně přístupném místě u stavby nebo pozemku, na nichž se má záměr uskutečnit.

4.5 Negativně vymezení účastníci územního řízení

Co se týče negativního vymezení účastníků územního řízení, zákon v ustanovení § 85 odst. 3 stavebního zákona nepřiznává postavení účastníků nájemcům bytů, nebytových prostor a pozemků, stejně jako v předešlé právní úpravě (vyjma skupiny nájemců pozemků, kterou předcházející právní úprava neobsahovala²⁹). Účel takového rozšíření ze strany zákonodárce je zřejmý tzn. významně omezit okruh účastníků územního řízení, a to zvláště takových, jejichž vlastnického práva se územní řízení přímo nedotýká. To, že nájemci pozemků nebyli vyjmuti z účasti na územních řízeních již v dřívějším stavebním zákonu, lze přičíst spíše na účet době, ve které předcházející stavební zákon vznikl, než nějakému přímému záměru zákonodárce. Z ustanovení § 664

²⁹ DOLEŽAL, J., aj. *Stavební zákon v teorii a praxi*. Praha: Linde Praha, a.s., 2005, s. 93. ISBN 80-7201-540-0.

zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník³⁰, ve znění pozdějších předpisů, totiž plyne povinnost pronajímatele přenechat pronajatou věc nájemci ve stavu způsobilém smluvenému užívání; je tedy povinnosti pronajímatele dbát na ochranu práv souvisejících s předmětnou nemovitostí, zajistit nájemci její řádné užívání a jakákoliv zdvojená účast více účastníků majících vztah k jedné a téže nemovitosti by jistě nebyla v souladu se zásadou hospodárnosti řízení. Případnou náhradu za poškození práv plynoucích z nájemního vztahu má pak nájemce možnost uplatnit v civilním sporu bez přímé účasti správního orgánu. Možnost nájemníka domáhat se účasti na řízení v případě, že se nájemník této účasti domáhá z titulu jiných práv, bez ohledu na negativní vymezení uvedené v § 85 odst. 3 stavebního zákona je již prakticky vyřešen možností analogicky užít rozsudek Nejvyššího správního soudu³¹. Přestože se toto rozhodnutí podle předcházejícího stavebního zákona vztahovalo k stavebnímu řízení, jeho aplikování se přímo nabízí.

4.6 Spory o právo být účastníkem řízení

Jestliže se správnímu orgánu přihlásí osoba tvrdící, že by s ní mělo být jednáno jako s účastníkem řízení, považuje se tato osoba za účastníka řízení až do doby, než se prokáže opak.³²

Účastenství v územním řízení se musí vždy vztahovat ke dvěma podmínkám, k existenci věcného práva a k přímému dotčení existujícího věcného práva. V případě pochybností lze předpoklady pro to, zda je někdo účastníkem územního řízení, posoudit ve smyslu ustanovení správního řádu. Takové rozhodování s následným usnesením přichází v úvahu pouze v těch případech, kdy rozhodnutí o tom, kdo v konkrétním případě účastníkem řízení je a kdo nikoliv, závisí na posouzení neurčitého (neostrého) právního pojmu, jako je „přímé dotčení“ vlastnického nebo jiného věcného práva. O tom, zda osoba je či není účastníkem řízení, vydává stavební úřad usnesení o přiznání či nepřiznání postavení účastníka řízení, jež se oznamuje pouze tomu, o jehož účasti bylo v předmětném řízení rozhodováno, a ostatní účastníci jsou o tom pouze

³⁰ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Sběrka zákonů Československé socialistické republiky, ročník 1964, částka 19, ze dne 05. 03. 1964, [cit. 2010-02-17]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1964/sb19-64.pdf>>.

³¹ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 3 As 74/2006-61* [on line]. Brno: Nejvyšší správní soud České republiky, ze dne 28. 03. 2007, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=anonymZneni&id=11092&mark=>>>.

³² VEDRAL, J., *Správní řád - komentář*, Praha: Polygon, 2006, s. 223. ISBN 80-7273-134-3.

vyrozumění. Proti tomuto usnesení stavebního úřadu je možno podat odvolání, ovšem není zde dán odkladný účinek, tudíž odvolání není důvodem pro přerušování řízení. Záměr je dále projednáván a může být rozhodnuto ve věci. Podle správního řádu může osoba, o níž bylo usnesením rozhodnuto, že není účastníkem řízení, a ona podala proti tomuto usnesení odvolání, jemuž bylo vyhověno, a mezitím zmeškala určitý úkon, učinit tento úkon do 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí o odvolání. V takovém případě správní orgán doplní řízení ve smyslu úkonu, jehož zmeškání bylo prominuto.

V případech, kdy se bude práva být účastníkem územního řízení domáhat někdo, kdo je zákonem z okruhu účastníků řízení výslovně vyloučen, nebude se tedy jednat o osobu uvedenou v ustanovení § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona, stavební úřad nebude posuzovat jeho způsobilost být účastníkem, jak by k tomu byl povinen na základě tohoto shora uvedeného paragrafu, nebude vydávat usnesení, že tato osoba účastníkem řízení není. Nebude-li o účastnictví rozhodnuto s definitivní platností stavebním úřadem, v případě odvolání pak formou autoremedury nebo usnesením nadřízeného správního orgánu ke spokojenosti strany, jež se účasti domáhá, bude nutné obrátit se na správní soud formou žaloby dle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní³³, ve znění pozdějších předpisů.

³³ Zákon č. 150/2002 Sb., *soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sběrka zákonů České republiky, ročník 2002, částka 61, ze dne 17. 04. 2002, [cit. 2010-02-17]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb061-02.pdf>>.

5 DORUČOVÁNÍ ÚČASTNÍKŮM ÚZEMNÍHO ŘÍZENÍ

Povinnost doručit písemnost má správní orgán, který jí vyhotovil. Novinkou s účinností od 1. července 2009 se stalo doručování písemností prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, které je na prvním místě. Nelze-li takto písemnost doručit, může tak učinit správní orgán sám prostřednictvím kteréhokoliv ze svých zaměstnanců, jenž by měl při tomto úkonu statut úřední osoby a byl by oprávněn zjišťovat totožnost adresátů; nebo prostřednictvím policejního orgánu příslušného podle místa doručení; je-li k řízení příslušný orgán obce, může písemnost doručit prostřednictvím obecní policie. Stejně jako v současné době lze i do budoucna předpokládat, že správní orgány (pokud nelze doručovat do datové schránky) budou při doručování nejvíce využívat služeb provozovatele poštovních služeb, tedy nejčastěji České pošty, ale správní orgán má možnost zvolit i jiného provozovatele, který bude poskytovat třeba levnější či kvalitnější služby, ovšem pouze za předpokladu, že bude schopen zajistit doručování způsobem, který správní řád u některých druhů písemností vyžaduje, tedy do vlastních rukou.

5.1 V území, kde je vydán územní plán nebo regulační plán

Je-li v území vydán územní plán nebo regulační plán, doručuje se oznámení o zahájení územního řízení a územní rozhodnutí těmto účastníkům, na rozdíl od hlavních účastníků (vždy do vlastních rukou), veřejnou vyhláškou. V ostatních případech se postupuje dle obecné úpravy doručování dle ustanovení § 19 až § 26 správního řádu. Pokud tedy územní nebo regulační plán vydán není, doručuje se do vlastních rukou. V územním řízení se tedy uplatní dvojí režim doručování, což je v českém správním procesu významná inovace jak uvádí Plos³⁴.

Někteří autoři přitom nepovažují předepsané doručování veřejnou vyhláškou v území, kde je vydán územní nebo regulační plán, za příliš „šťastné“. Na první pohled tkví výhoda tohoto způsobu doručování v tom, že se o řízení nemusí soused vůbec dozvědět. Je tím samozřejmě myšlena výhoda pro stavebníka v tom smyslu, že soused, který by jinak o řízení věděl, by mohl vznášet jako účastník řízení námítky a mohl by

³⁴ PLOS, J. V. *Stavební zákon – územní řízení* [on line]. Praha: Česká komora architektů, 10. 04. 2008 [cit. 2010-02-19]. Dostupné na WWW: <http://www.cka.cc/pravni_predpisy/hlavni_zakony/sz-duben-plos.html?highlight=územní_řízení>.

stavebníkovi vydání územního rozhodnutí zkomplikovat. Nevýhodou je ovšem skutečnost, že se kvůli doručování veřejnou vyhláškou může vydání územního rozhodnutí zdržet, ve srovnání s doručováním do vlastních rukou. Argument, že se jedná o veřejné řízení a proto musí být řešeno veřejnou vyhláškou, dle Konečného³⁵ neobstojí, protože v území, pro které není zpracován územní plán a účastníkům se tedy doručuje do vlastních rukou, také probíhá veřejné jednání a doručení vyhláškou není nutné. Podle některých odborníků lze i v případě, kdy je v místě zpracován územní plán, doručovat pouze jednotlivě, jelikož doručování jednotlivě je vyšší formou doručování. Praxe některých stavebních úřadů je ovšem jiná a doručování se při územním řízení provádí téměř výhradně veřejnou vyhláškou. Například stavební úřad v Příbrami se drží zákonné úpravy a veřejnou vyhláškou doručuje jen v zákonem stanovených případech.

5.2 V území, kde není vydán územní plán nebo regulační plán

Pokud v území není vydán územní nebo regulační plán a účastníkům se doručuje do vlastních rukou, nikoliv formou veřejné vyhlášky, je situace složitější. Podle názoru Vítkové³⁶ by bylo nepřijatelné, aby byla veřejnost odkázána pouze na informaci od žadatele. Dle autorky je tedy zřejmé že, ač to není v zákoně uvedeno, je nutné veřejnou vyhláškou doručovat v každém případě, aby měla veřejnost možnost dozvědět se o datu, místě a hodině konání veřejného ústního jednání a tím byla zachována práva veřejnosti podávat v územním řízení připomínky. Tuto skutečnost by bylo možné vyvodit také z dikce ustanovení § 144 správního řádu, který stanoví, že účastníky v řízení s velkým počtem účastníků (příčemž nestanoví-li zvláštní zákon jinak, rozumí se řízením s velkým počtem účastníků řízení s více než třiceti účastníky), lze o zahájení řízení uvědomit veřejnou vyhláškou. Stavební úřad totiž nemůže být v některých případech schopen předem vymezit přesný počet účastníků řízení a určit, zda jich bude více než třicet (vzhledem k omezujícímu výkladu „sousedních pozemků“, jejichž vlastníci mohou být záměrem dotčeni – kapitola 4.3.2).

Na základě mé několikaleté praxe na stavebním úřadě a dle mého názoru je informovanost případných účastníků řízení a veřejnosti důležitější než to, aby měl stavebník územní rozhodnutí „v ruce“ co nejdříve a proto by na jednu stranu bylo

³⁵ KONEČNÝ, F. Nový stavební zákon – co přinesla praxe. *Stavební právo - Bulletin*, 2007, č. 2., s. 40. ISSN 1211-6386 SP.

³⁶ VÍTKOVÁ, J. Postavení veřejnosti v územním řízení. *Via Iuris* [on line]. 02. 04. 2008, [cit. 2010-02-18]. Dostupné na WWW: <<http://www.viaiuris.cz/index.php?p=msg&id=209>>.

možná vhodné a účelné oznamovat zahájení řízení a územní rozhodnutí vždy veřejnou vyhláškou, na druhou stranu je ovšem na případných účastnících a na veřejnosti, aby se zajímala o to, co se děje v jejich okolí, a pokud toto chtějí ovlivnit, mají sledovat úřední desku. V dnešní době, kdy jsou úřední desky nepřetržitě veřejně přístupné a obsah úřední desky se zveřejňuje i způsobem umožňujícím dálkový přístup (prostřednictvím internetových stránek úřadů), toto nepovažuji za nic složitého. V praxi se veřejnost, tedy osoby odlišné od účastníků, řízení moc neúčastní. Výjimkou jsou samozřejmě kontroverzní stavby typu elektrárna, hypermarket, výstavba obchvatů apod.

Aby bylo dosaženo co nejrozsáhlejšího informování o probíhajícím územním řízení, je žadateli v § 87 odst. 2 stavebního zákona uložena nová povinnost vyvěsit informaci o plánovaném záměru. Součástí takovéto informace musí být také grafické vyjádření záměru, které tvoří situační výkres předmětu územního řízení a jeho vazeb a účinků na okolí, zejména vzdálenosti od sousedních pozemků a staveb na nich, případně též znázornění vzhledu záměru. Nesplněním povinnosti zveřejnění výše uvedených informací se žadatel vystavuje nebezpečí rovnou dvou postihů. Za prvé v takovém případě může stavební úřad nařídit opakování veřejného ústního projednání (tím dojde z negativního úhlu pohledu žadatele ke značnému prodloužení územního řízení) a za druhé může žadateli, jedná-li se o fyzickou osobu, za takový přestupek uložit pokutu až do výše 200 000 Kč dle ustanovení § 178 odst. 1 písm. e) stavebního zákona a žadateli právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě za takový správní delikt pokutu dle ustanovení § 180 odst. 1 písm. d) stavebního zákona také až do výše 200 000 Kč.

5.3 Doručování prostřednictvím veřejné datové sítě

Dne 1. července 2009 nabyl účinnosti zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů³⁷ (dále jen zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů). Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů je jedním z nejdůležitějších základních kamenů do stavby e-governmentu v České republice.

³⁷ Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2008, částka 98, ze dne 19. 08. 2008 [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW:

<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=300%2F2008&number2=&name=&text=>.

Výše uvedený právní předpis přináší zásadní změny v oblasti nakládání s dokumenty v rámci orgánů veřejné moci, ale především přináší gigantické změny v komunikaci mezi orgány veřejné moci a adresáty veřejné správy. Pomocí datových schránek je možné zasílat dokumenty v elektronické podobě orgánům veřejné moci a také je takto od nich přijímat. Datové schránky mění díky informačním technologiím způsob doručování (přijímání a podávání) úředních dokumentů. Tento způsob komunikace z větší části nahradil klasický způsob doručování v listinné podobě, protože zákon o datových schránkách zrovnoprávňuje papírovou a elektronickou verzi zasílaného dokumentu.

5.3.1 Datová schránka

Datová schránka je elektronické úložiště, které je určeno k doručování orgány veřejné moci, k provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci a k dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob. Můžeme říct, že datové schránky jsou přelomem ve způsobu provádění veřejné správy od doby císařovny Marie Terezie, a to nejen v ČR, ale prakticky celosvětově.³⁸

Cílem zavedení institutu datových schránek pro doručování je přiblížení orgánu veřejné moci občanovi prostřednictvím elektronických nástrojů, zefektivnění komunikace mezi občanem a orgánem veřejné moci a komunikace mezi orgány veřejné moci. Pokud orgány veřejné moci efektivně využijí skutečnosti, že jim bude doručováno v elektronické formě, bude důsledkem navrhované úpravy rovněž zefektivnění práce s dokumenty v rámci jednotlivých těchto orgánů.

Datové schránky zřizuje a spravuje Ministerstvo vnitra z titulu ústředního správního úřadu pro oblast informačních systémů veřejné správy dle ustanovení § 12 odst. 1 písm. o) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních správních orgánů státní správy³⁹, ve znění pozdějších předpisů. Provozovatelem tohoto systému je držitel poštovní licence.

³⁸ SMEJKAL, V. *Datové schránky v právním řádu ČR*. Praha: Nakladatelství MJF, 2009, s. 11. ISBN 978-80-86284-78-1.

³⁹ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Sbírka zákonů Československé socialistické republiky, ročník 1969, částka 1, ze dne 08. 01. 1969, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1969/sb01-69.pdf>>.

Zřízení datové schránky:

- ze zákona – orgánům veřejné moci, právníkům osobám zřízeným zákonem, právníkům osobám zapsaným v obchodním rejstříku, organizačním složkám zahraničních právnických osob zapsaných v obchodním rejstříku a insolvenčním správcům jsou datové schránky řízeny ze zákona. Advokátům a daňovým poradcům budou datové schránky ze zákona zřízeny 1. ledna 2012; budou-li ovšem chtít systém datových schránek využívat dříve, mohou si jako podnikající fyzické osoby o zřízení datové schránky požádat.
- na žádost – subjekty, jimž není datová schránka zřizována ze zákona, to jest fyzické osoby, většina podnikajících fyzických osob a část právnických osob (např. občanská sdružení, církve) mohou o zřízení datové schránky požádat.

Dokumenty orgánů veřejné moci doručované prostřednictvím datové schránky a úkony prováděné vůči orgánům veřejné moci prostřednictvím datové schránky mají formu datové zprávy. Podle ustanovení § 2 písm. d) zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů⁴⁰ (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů, se rozumí datovou zprávou elektronická data, která lze přenášet prostředky pro elektronickou komunikaci a uchovávat na záznamových médiích, používaných při zpracování a přenosu dat elektronickou formou. V rámci jedné datové zprávy je možno poslat více dokumentů. Velikost datové zprávy nesmí v současné době přesáhnout limit v obsahu zprávy 10 MB. Datová zpráva může být odeslána do více datových schránek najednou. Informační systém datových schránek umožňuje odesílateli datové zprávy nastavit příznak, zda se jedná o datovou zprávu určenou pouze do vlastních rukou adresáta (obdoba tak zvané zásilky s červeným pruhem). Následně informační systém datových stránek zajistí, aby měl k datové zprávě skutečně přístup pouze adresát, a nikoliv ostatní osoby oprávněné k přístupu do datové schránky (příznak je součástí hlavičky datové zprávy a adresátovi se zobrazí informace o tom, že zpráva je určena pouze do vlastních rukou adresáta). V případě, že přistupující osoba toto oprávnění nemá, zprávy se jí ani nezobrazí a tudíž nemohou být považovány za doručené okamžikem přihlášení do datové schránky.

⁴⁰ Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Sběrka zákonů České republiky, ročník 2000, částka 68, ze dne 26. 07. 2000, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb068-00.pdf>>.

K přístupu do datové schránky jsou primárně oprávněny osoby uvedené v ustanovení § 8 odst. 1 až 4 zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Tyto osoby mohou k přístupu do datové schránky pověřit další osoby, přičemž určí rozsah tohoto oprávnění, včetně určení, zda mají přístup k dokumentům určených do vlastních rukou adresáta.

Při doručování do datové schránky se rozlišují dva stavy:

- okamžik „dodání“, který je dán okamžikem, kdy je datová zpráva uložena do datové schránky osoby (jde o ekvivalent vhození do poštovní schránky, tj. zásilka se tímto okamžikem ocitne v moci adresáta, ale ještě nevíme, zda se s jejím obsahem mohl seznámit a zda tak učinil),
- okamžik „doručení“, který je dán buď okamžikem přihlášení se adresáta do jeho datové schránky (v ten moment jsou dokumenty doručeny dle ustanovení § 17 odst. 3 zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů), nebo náhradním doručením (fikcí - nedojde-li k přihlášení do datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne dodání do datové schránky, považuje se dokument za doručení posledním dnem této lhůty; to neplatí, vylučuje-li jiný právní předpis náhradní doručení).

Informační systém datových schránek informuje odesílatele o doručení datové zprávy s tím, že odešle tzv. dodejku, popř. doručenkou (viz příloha). Dodejka a doručenka jsou zprávy, které se připojí k odesílané zprávě. Doručenka obsahuje informaci o tom, zda bylo doručeno přihlášením, či fikcí. Doba uložení datové zprávy v datové schránce činí 90 dnů ode dne, kdy se do této datové schránky přihlásila osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění k dokumentu obsaženému v datové zprávě přístup.

Doručování pomocí datových schránek není ovšem možné v těchto případech:

- doručuje se veřejnou vyhláškou – zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů nikterak nemění pravidla zveřejňování dokumentů na úřední desce správního orgánu, respektive doručování veřejnou vyhláškou. V případě správních orgánů tak nadále zůstává v platnosti správní řád, jehož ustanovení § 25 a 26 představují obecnou úpravu doručování veřejnou vyhláškou, tím i zveřejňování dokumentů na

úřední desce, a zvláštní zákony upravující tuto problematiku speciálně pro určité právní orgány či řízení (např. stavební zákon). Tzn., že dokumenty, které mají být zveřejněny na úřední desce, i nadále musí být zveřejněny na „listinné“ úřední desce, jejíž obsah je nutno rovněž zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup,

- doručuje se na místě (při úkonu) – doručování na místě je spjato s prováděním konkrétního úkonu – např. doručení usnesení o předvedení předváděné osobě (ustanovení § 60 odst. 1 správního řádu), vydání příkazu na místě (ustanovení § 150 odst. 5 správního řádu),
- neumožňuje to povaha dokumentu – zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů v ustanovení § 1 odst. 2 vylučuje zasílání prostřednictvím datových schránek u dokumentů obsahujících utajované informace. Ostatní dokumenty lze doručovat prostřednictvím datových schránek, umožňuje-li to jejich povaha. Povahou dokumentu je míněna primárně forma tohoto dokumentu, ovšem určitý význam může mít i obsah dokumentu.
- nemá-li adresát zpřístupněnou datovou schránku.

Výsledkem realizace projektu informačního systému datových schránek je nepochybně efektivnější - tedy rychlejší, levnější a spolehlivější veřejná správa, což pozitivně může postřehnout každý občan. A v čem konkrétně může občan spatřit výhody? Z mého pohledu je to zejména přístupnost z kteréhokoliv místa planety, pokud je dostupný internet, a úspora času především odpadnutím chůze na poštu. Jako určitým bonusem je tato služba fyzickým osobám, fyzickým osobám podnikajícím a právnickým osobám poskytována bezplatně.

5.4 Doručování prostřednictvím poštovních obálek

Správní řád upravuje v souvislosti s doručováním písemností dvě skupiny adresátů, a to fyzické osoby a právnické osoby. U fyzických osob je potom ještě třeba rozlišovat, zda je jim písemnost doručována v souvislosti s jejich podnikatelskou činností. Potom mají stejné postavení jako právnické osoby. Tento rozdíl má zásadní vliv na situaci, kdy není v okamžiku doručování na dané adrese nikdo zastížen. Pouze fyzická osoba, které nebyla písemnost určená do vlastních rukou doručována v souvislosti s její podnikatelskou činností, může za splnění zákonem stanovených podmínek zvrátit fikci doručení a může požadovat prominutí úkonu, který díky tomu, že správní orgán považoval písemnost za doručenu, zmeškala.

Povinností správního orgánu není doručovat písemnosti na adresu trvalého pobytu fyzických osob či sídla právnických osob. Nově má před těmito adresami přednost adresa, kterou si sám účastník zvolí jako adresu pro doručování. Podle ustanovení § 10b zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů⁴¹ (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, se poskytuje adresa pro doručování zapsaná v evidenci obyvatel správním orgánům pro účely doručování. Při doručování na adresu pro doručování zapsanou v evidenci obyvatel bude správní orgán na tuto adresu doručovat, pokud se o ní v souvislosti se zahájením řízení dozvěděl (zjistil v evidenci obyvatel). Tomu samozřejmě nebrání v průběhu správního řízení tento údaj v evidenci obyvatel ověřit, respektive ověřit, zda nedošlo k jeho změně. Údaj o adrese pro doručování však bude moci správní orgán prakticky získat až zavedením registru obyvatel od 01. 07. 2010. Domnívám se, že pokud si účastník řízení změní adresu pro doručování zapisovanou v evidenci obyvatel v průběhu správního řízení, měl by to správnímu orgánu oznámit on sám.

Podle ustanovení § 19 odst. 2 správního řádu, lze pro doručování písemností využít služeb kteréhokoliv provozovatele poštovních služeb. Je třeba, aby správní orgán zvolil takovou poštovní službu, aby z uzavřené poštovní smlouvy vyplývala povinnost dodat písemnost způsobem, který je v souladu s požadavky tohoto zákona na

⁴¹ Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel, ve znění pozdějších předpisů [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2000, částka 39, ze dne 17. 05. 2000, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb039-00.pdf>>.

doručování písemností. Musí tedy uzavřít s provozovatelem poštovních služeb takovou smlouvu, která provozovatele zaváže postupovat právě takovým způsobem, jaký správní řád pro doručování předepisuje. Tuto povinnost splní správní orgán tak, že si z nabídky provozovatele vybere odpovídající službu a požádá o její poskytnutí. Provádí-li doručovatel úkony podle správního řádu, má postavení úřední osoby a povinnosti nositele poštovního tajemství.

Podle ustanovení § 19 odst. 4 správního řádu jsou do vlastních rukou doručována předvolání (§ 59 správního řádu) a oznámená rozhodnutí (§ 72 odst. 1 správního řádu). Do vlastních rukou jsou rovněž doručovány všechny písemnosti, o kterých to nařídí oprávněná úřední osoba. Které písemnosti určí je věcí jejího správního uvážení, které je však omezeno zásadou hospodárnosti řízení. Oprávněná úřední osoba nařídí doručovat do vlastních rukou zpravidla ty písemnosti, u nichž by jejich nedoručení nebo zpochybnění doručení mělo vliv na zákonnost rozhodnutí a mohlo být důvodem jeho zrušení. Neznamená to však automatický alibismus při rozhodování o způsobu doručení, neboť oprávněné úřední osoby jsou dle zvláštních předpisů, kterými jsou např. zákon o obcích, občanský zákoník či zákon o majetku ČR, povinny hospodařit se svěřeným majetkem a zejména pak rozpočtovými prostředky s péčí řádného hospodáře, jak uvádí Ondruš⁴². Praxe se v případě výše uváděného alibismu zcela liší. Mám za to, že správní orgány doručují písemnosti do vlastních rukou i v případech, kdy jim to zákon výslovně neukládá.

V případě doručování písemností podle ustanovení § 19 odst. 6 správního řádu, musí každá písemnost doručovaná do vlastních rukou mít dodejku, kterou provozovatel poštovní služby vrací s potvrzením převzetí písemnosti, oznámením o jejím nevyzvednutí v úložní lhůtě nebo oznámením o odmítnutí převzetí. Úložní lhůta je podle ustanovení § 23 odst. 4 správního řádu 10 dnů. Nebude-li zásilka vyzvednuta posledním dnem této lhůty, bude aplikována fikce doručení dle § 24 odst. 1 správního řádu. Po uplynutí lhůty 10 dnů se zásilka automaticky vloží do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo. Pokud taková dodejka či jí na roveň obsahově shodný doklad není správnímu úřadu vrácena, je nutno doručení opakovat, a to do té doby, než je prokázáno dodání zásilky, její odmítnutí či nevyzvednutí po uložení. Tímto není dotčeno právo

⁴² ONDRUŠ, R. *Správní řád – nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha: Linde a.s., 2005, s. 92. ISBN 80-7201-523-0.

reklamace vadně provedeného doručení provozovatelem poštovní služby, pokud se dodejna nevrátí řádně vyplněná nebo včas.

5.5 Doručování veřejnou vyhláškou

Správní řád dále upravuje institut doručování prostřednictvím veřejné vyhlášky vyvěšené na úřední desce. Dle ustanovení § 25 správního řádu se veřejnou vyhláškou doručuje

- osobám neznámého pobytu nebo sídla,
- osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat,
- osobám, které nejsou známy,
- v dalších případech, které stanoví zákon.

Dle odstavce 2 výše uvedeného ustanovení se doručení provede tak, že se písemnost, popř. oznámení o možnosti převzít písemnost, vyvěsí na úřední desce správního orgánu, který písemnost doručuje; na písemnosti se vyznačí den vyvěšení. Zároveň je uvedeným ustanovením založena povinnost, že písemnost nebo oznámení se zveřejní též způsobem umožňujícím dálkový přístup. Není-li správní orgán schopen zajistit zveřejnění obsahu úřední desky způsobem umožňujícím dálkový přístup, uzavře s příslušnou obcí s rozšířenou působností veřejnoprávní smlouvu o zveřejňování obsahu úřední desky způsobem umožňujícím dálkový přístup. Splnění této povinnosti je rozhodující ve smyslu ustanovení § 25 odst. 2 správního řádu, které stanoví, že patnáctým dnem po vyvěšení se písemnost považuje za doručenu, byla-li v této lhůtě splněna i povinnost podle věty druhé. Nevyvěšením písemnosti zároveň na elektronické úřední desce, tedy nebude tato písemnost nikdy platně doručena.

Při doručování veřejnou vyhláškou může ve vazbě na ustanovení § 25 odst. 2 správního řádu nastat situace, kdy nebude jasné, kterým dnem je započat a ke kterému končí běh doby 15 dní dle tohoto ustanovení. K tomuto problému se vyjádřil poradní sbor ministra vnitra, který při svém jednání poukázal na rozpory v užití termínů „lhůta“ a „doba“ v ustanovení o doručování veřejnou vyhláškou ve správním řádu. Výsledkem jednání byl závěr, že v případě doručování veřejnou vyhláškou se nejedná o lhůtu, nýbrž o dobu, jelikož jde o samostatnou právní událost, s níž právo spojuje určité důsledky, na které se pravidla o počítání lhůt uvedená v § 40 správního řádu nevztahují. Při určení okamžiku doručení písemnosti, která je doručována veřejnou

vyhláškou, je prvním dnem patnáctidenní lhůty, po kterou má být písemnost vyvěšena, den následující po dni vyvěšení. Písemnost je doručena patnáctým dnem po vyvěšení, a to bez ohledu na to, zda se jedná o den pracovní, sobotu, neděli nebo svátek.⁴³

5.6 Doručování do ciziny

Při doručování do ciziny podle ustanovení § 22 správního řádu lze adresátům působícím v cizině doručovat prostřednictvím pošty resp. poštovních zásilek (lze použít jen tehdy, pokud je potřebná služba v příslušné zemi určení zavedena; např. služba dodání do vlastních rukou výhradně jen adresáta není v řadě zemí možné) nebo příslušného orgánu státní správy, který je k doručování písemností do ciziny pověřen. Pokud se tímto způsobem nepodaří písemnost doručit, ustanoví správní orgán opatrovníka dle ustanovení § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu.

⁴³ Závěr č. 19 ze zasedání poradního sboru ministerstva vnitra ke správnímu řádu ze dne 05. 12. 2005 [on line]. 26. 02. 2010, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>>.

6 VZÁJEMNÝ VZTAH SPRÁVNÍHO ŘÁDU A STAVEBNÍHO ZÁKONA

Z teoretického pohledu můžeme rozlišovat takzvané obecné a zvláštní správní řízení. Obecné správní řízení je upraveno správním řádem jako postup správních orgánů, který je východiskem pro rozhodovací činnost prakticky jak na všech úsecích státní správy, tak i v oblasti územní samosprávy. Ačkoli tento obecný režim může být aplikovatelný sám o sobě, v řadě případů je aplikovatelný pouze v kombinaci s výjimkami stanovenými ve zvláštních předpisech, které mají přednost s ohledem na subsidiární povahu správního řádu dle ustanovení §1 odst. 2 správního řádu. Termínem zvláštní správní řízení se označuje právní režim, který vychází z kombinace obecné úpravy správního řízení a odchylek od něj obsažených ve speciálních předpisech, s předností úpravy speciální a podpůrným využitím správního řádu.

Za charakteristický příklad zvláštního režimu správního řízení s relativně výrazně odchylnou procesní úpravou od obecné úpravy správního řádu lze považovat řízení vedená podle stavebního zákona. Při těchto řízeních se vždy přednostně použije procesní úprava upravená zvláštním zákonem, za podpůrného použití správního řádu jako obecného procesního předpisu. Tento vztah mezi stavebním zákonem a správním řádem je výslovně zakotven v ustanovení § 192 stavebního zákona, podle něhož se na řízení prováděná podle stavebního zákona vztahuje správní řád tehdy, nestanoví-li odchylnou procesní úpravu stavební zákon. Takzvaná subsidiarita správního řádu tedy znamená, že v případě, kdy stavební zákon vymezuje určité odchylky správního řízení na jednotlivých úsecích, se současně předpokládá, že v procesních otázkách stavebním zákonem neupravených má být postupováno podle obecné úpravy obsažené ve správním řádu. Odchylky se týkají např. právě specifického vymezení účastníků správního řízení (i když vymezení okruhu účastníků se shoduje s novou koncepcí správního řádu, jsou účastníci územní řízení vymezení odlišně než účastníci správního řízení obecně na základě správního řádu - více kapitola 4), náležitostí návrhu pro zahájení řízení, zahájení a průběhu správního řízení, náležitostí jednotlivých správních rozhodnutí, doručování atd. Stavební zákon uvádí příklady, kdy je nutné doručovat veřejnou vyhláškou, ale formu stanoví správní řád. Správní řád také nově v ustanovení § 144 upřesňuje, že řízením s velkým počtem účastníků, v němž lze doručovat

písemnosti veřejnou vyhláškou, se rozumí řízení s více než třiceti účastníky, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. Protože stavební zákon konkrétní počet účastníků sám nestanovil, uplatní se uvedené pravidlo podpůrně pro správní řízení vedená v režimu stavebního zákona (více kapitola 5).

Z obecné právní úpravy ve správním řádu se i přes četné procesní odlišnosti v řízeních podle stavebního zákona použijí ustanovení o základních zásadách činnosti správních orgánů, o postavení jednotlivých subjektů správního řízení, o možnosti zastupování, o podmínkách a některých procedurálních náležitostech správního řízení, o podmínkách pro přezkum správních rozhodnutí, jakož i o podmínkách výkonu rozhodnutí a soudního přezkoumání. Základní zásady činnosti správních orgánů jsou obsaženy v části první správního řádu, v ustanovení § 2 až 8, a představují základní principy, na nichž jsou založeny veškeré postupy správních orgánů. Tyto zásady jsou závazné nejen pro veškeré formy činností upravených správním řádem, ale i pro činnosti ve správním řádu neupravené. Takový široký rozsah působnosti lze dovodit z ustanovení § 177 správního řádu, který příkazuje použití základních zásad při výkonu veřejné správy i v případech, kdy zvláštní zákon výslovně použití správního řádu vylučuje, ale sám úpravu odpovídající těmto zásadám neobsahuje. Základní zásady nesmí být opomenuty v průběhu žádného správního řízení a ani při jiných činnostech uskutečňovaných v režimu stavebního zákona. Nerespektováním některé ze základních zásad může dojít k rozporu se zákonem a rozhodnutí vydané v takovém řízení může být postiženo procesními vadami.

Další využití správního řádu přichází i v úvahu u otázek zastoupení účastníků, neboť zastupování účastníků v průběhu řízení stavební zákon neupravuje. Pro územní řízení je také významné ustanovení o společném zmocněnci, které je řešeno v ustanovení § 35 odst. 2 správního řádu.

ZÁVĚR

Moje práce se snaží přispět ke zpřehlednění vybrané problematiky územního řízení, která se týká právě účastníků územního řízení a institutu doručování. Podle mého názoru je územní řízení velmi důležitým správním řízením, jelikož jeho výsledkem je zásah do území, které je navíc většinou trvalé a nevratné povahy. Hlavním předpokladem účinné ochrany území je možnost být v postavení účastníka územního řízení a tudíž být schopen uplatňovat rozsáhlý katalog práv účastníka řízení. Jen účastník řízení může dobře a účinně hájit své oprávněné zájmy. Jeho pozice je dostatečně silná na to, aby mohl svá práva využít k ovlivňování rozhodování o území. Samozřejmě stavební úřad nemůže vyhovět požadavkům všech účastníků řízení, většinou to ani není možné pro jejich rozpor, ale je jeho povinností se všemi podněty účastníků zabývat.

Stavební zákon bohužel v ustanovení § 85 odst. 2 písm. c) neudává, kdo je osobou, o které to stanoví zvláštní právní předpis. Jsem toho názoru, že by bylo lepší, kdyby tyto osoby zákon konkrétně vyjmenoval, zvedlo by to právní vědomí a odstraňovalo by to nejistotu, kdo všechno je účastníkem územního řízení. Je sice pravda, že komentáře ke stavebnímu zákonu informují výčtem, kdo těmi osobami je, ale komentář nemá sílu zákona. Přece jenom se nejedná o obecnou právní úpravu, ale o speciální, a ta by podle mého názoru měla být co nejvíc konkrétní. Mám na mysli zejména zrovna postavení občanských sdružení ve správních řízeních podle ustanovení § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny. Současná právní úprava jim umožňuje využívat procesních práv, aniž by věcná stránka ochrany životního prostředí byla napadána. Občanská sdružení využívají práva vznášet námitky a odvolávat se opakovaně ve všech řízeních týkajících se stavby, a to zpravidla ze stejných důvodů. Takovým postupem může docházet k vytváření nátlaku na investora, který ve snaze zabránit finančním ztrátám a časovým průtahům raději přistoupí na jednání o náhradním vyrovnání s příslušným subjektem. Uvedenou výhradou nechci zpochybňovat význam a smysl účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v otázkách týkajících se životního prostředí, ale mám za to, že hlavní cíl zákonodárce, to jest ochrana přírody a krajiny cestou účasti občanských sdružení v územním řízení, není naplněn. Domnívám se, že za dané situace by byla neúčinnější změna úpravy postavení

občanských sdružení jako účastníků řízení, ale jakékoliv změny právní úpravy směřující k omezení již jednou vydobytých práv jsou zaručeně neprosaditelné.

Významným aspektem týkajícím se úspěšného ukončení územního řízení je otázka doručování, a to nejen oznámení o zahájení územního řízení, ale i oznamování dalších skutečností týkajících se procesu územního řízení. Možnost doručovat některým účastníkům prostřednictvím veřejné datové sítě lze pokládat nejen za krok směrem ke snížení administrativní náročnosti, ale na druhé straně také zajisté ke snížení nemalých finančních nákladů. Aplikaci provázejí počáteční rozpaky, neboť staré postupy se úředníkům natolik dostaly pod kůži, že vstřebat novou úpravu bude vyžadovat delší časový odstup s ohledem na stále se zdokonalující informační systémy. Přesto se domnívám, že právní úprava doručování prostřednictvím veřejné datové sítě vtělená do zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů přináší především zefektivnění komunikace mezi občanem a orgánem veřejné moci a komunikace mezi orgány veřejné moci.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje

1. BOROVIČKA, B. Vývoj stavebního práva v našich zemích v 18. a 19. století. *Stavební právo - Bulletin*. Praha: ARCH, 2002, č. 2., 82 s. ISSN-6386 SP.
2. DOLEŽAL, J., aj. *Nový stavební zákon v teorii a praxi s poznámkami a souvisejícími předpisy*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2006. 703 s. ISBN 80-7201-626-1.
3. DOLEŽAL, J., aj. *Stavební zákon v teorii a praxi*. 11. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2005, 959 s. ISBN 80-7201-540-0.
4. EBEL, M. *Dějiny českého stavebního práva*. 1. vyd. Praha: ARCH, 2006, 256 s. ISBN 978-80-86905-1-1.
5. KONEČNÝ, F. Nový stavební zákon – co přinesla praxe. *Stavební právo - Bulletin*, 2007, č. 2., 60 s. ISSN 1211-6386 SP.
6. ONDRUŠ, R. *Správní řád, nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha: Linde Praha, a. s., 2005, 515 s. ISBN 80-7201-523-0.
7. PLOS, J. *Nový stavební zákon s komentářem pro praxi*, 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2007, 676 s. ISBN 978-80-247-1586-5.
8. SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 1. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2005. 380 s. ISBN 80-7357-060-2.
9. SMEJKAL, V. *Datové schránky v právním řádu ČR*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství MJF, 2009. 176 s. ISBN 978-80-86284-78-1.
10. VEDRAL, J. *Správní řád - komentář*, 1. vyd. Praha: Polygon, 2006. 1048 s. ISBN 80-7273-134-3.

Elektronické zdroje

1. ARCHAIA BRNO, o. p. s., *Jihlava* [on line]. 2010 [cit. 2010-02-10]. Dostupné na WWW: <http://www.archaiabrno.org/home_cs/?acc=Jihlava>.
2. *Nález Ústavního soudu č. 96/2000 Sb.* [on line]. Brno: Ústavní soud České republiky, ze dne 22. 03. 2000, [cit. 2010-02-10]. Dostupné na WWW: <<http://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=35084&pos=1&cnt=1&typ=result>>.
3. PLOS, J. V. *Stavební zákon – územní řízení* [on line]. Praha: Česká komora architektů, 10. 04. 2008, [cit. 2010-02-19]. Dostupné na WWW:

- <http://www.cka.cc/pravni_predpisy/hlavni_zakony/sz-duben-plos.html?highlight=územní řízení>.
4. *Principy a pravidla územního plánování* [on line]. Brno: Ústav územního rozvoje České republiky, 28. 06. 2009 [cit. 2010-02-17]. Dostupné na WWW: <http://www.uur.cz/images/pap/KapitolaC/2009/C8_TechnickaInfrastruktura_20090428.pdf>.
 5. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 3 As 8/2005-118* [on line]. Brno: Nejvyšší správní soud České republiky, ze dne 07. 12. 2005, [cit. 2010-2-27]. Dostupné na WWW: <<http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=anonymZneni&id=5627&mark=>>>.
 6. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 3 As 74/2006-61* [on line]. Brno: Nejvyšší správní soud České republiky, ze dne 28. 03. 2007, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=anonymZneni&id=11092&mark=>>>.
 7. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 16/2008-48* [on line]. Brno: Nejvyšší správní soud České republiky, ze dne 30. 04. 2008, [cit. 2010-2-10]. Dostupné na WWW: <<http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=anonymZneni&id=16761&mark=>>>.
 8. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 124/2004 Sb. m. s., *o Úmluvě o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí* [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2004, částka 53, ze dne 29. 10. 2004 [cit. 2010-02-17]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb053-04m.pdf>>.
 9. Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., *o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 1993, částka 1, ze dne 28. 12. 1992, [cit. 2010-02-10]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1993/sb01-93.pdf>>.
 10. VÍTKOVÁ, J. Postavení veřejnosti v územním řízení. *Via Iuris* [on line]. 02. 04. 2008, [cit. 2010-02-18]. Dostupné na WWW: <<http://www.viaiuris.cz/index.php?p=msg&id=209>>.

11. Zákon č. 11/1918 Sb., *o zřízení samostatného státu československého, ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Portál veřejné správy České republiky, 2010, [cit. 2010-02-10]. Dostupné na WWW:
<[http://www.portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=11%2F1918&number2=&name=&text=>](http://www.portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=11%2F1918&number2=&name=&text=).
12. Zákon č. 99/1963 Sb., *občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů Československé socialistické republiky, ročník 1963, částka 56, ze dne 17. 12. 1963, [cit. 2010-02-17]. Dostupné na WWW:
<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1963/sb56-63.pdf>>.
13. Zákon č. 40/1964 Sb., *občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů Československé socialistické republiky, ročník 1964, částka 19, ze dne 05. 03. 1964, [cit. 2010-02-17]. Dostupné na WWW:
<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1964/sb19-64.pdf>>.
14. Zákon č. 2/1969 Sb., *o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů Československé socialistické republiky, ročník 1969, částka 1, ze dne 08. 01. 1969 [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW:
<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1969/sb01-69.pdf>>.
15. Zákon č. 83/1990 Sb., *o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů Československé federativní republiky, ročník 1990, částka 19, ze dne 29. 03. 1990, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW:
<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1990/sb019-90.pdf>>.
16. Zákon č. 114/1992 Sb., *o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 1992, částka 28, ze dne 25. 03. 1992, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na :
<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1992/sb028-92.pdf>>.
17. Zákon č. 72/1994 Sb., *kterým se upravují některé spoluměstnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony (zákon o vlastnictví bytů, ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 1994, částka 22, ze dne 29. 04. 1994 [cit. 2010-02-27]. Dostupné na www:
<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1994/sb22-94.pdf>>.

18. Zákon č. 133/2000 Sb., *o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel, ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2000, částka 39, ze dne 17. 05. 2000, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb039-00.pdf>>.
19. Zákon č. 227/2000 Sb., *o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2000, částka 68, ze dne 26. 07. 2000 [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb068-00.pdf>>.
20. Zákon č. 458/2000 Sb., *o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2000, částka 131, ze dne 29. 12. 2000, [cit. 2010-02-17]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb131-00.pdf>>.
21. Zákon č. 100/2001 Sb., *o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2001, částka 46, ze dne 12. 10. 2001, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb046-01m.pdf>>.
22. Zákon č. 254/2001 Sb., *o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2001, částka 98, ze dne 25. 03 1992, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb098-01.pdf>>.
23. Zákon č. 76/2002 Sb., *o integrované prevenci a omezování znečišťování, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2002, částka 34, ze dne 01. 03. 2002, [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb034-02.pdf>>.
24. Zákon č. 500/2004 Sb., *správní řád, ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2004, částka 174, ze dne 24. 09. 2004, [cit. 2010-02-10]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb174-04.pdf>>.

25. Zákon č. 183/2006 Sb., *o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)*, *ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2006, částka 63, ze dne 11. 05. 2006, [cit. 2010-02-10]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2006/sb063-06.pdf>>.
26. Zákon č. 300/2008 Sb., *o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů*, *ve znění pozdějších předpisů* [on line]. Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2008, částka 98, ze dne 19. 08. 2008 [cit. 2010-02-27].
Dostupné na WWW:
<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=300%2F2008&number2=&name=&text=>>.
27. *Závěr č. 19 ze zasedání poradního sboru ministerstva vnitra ke správnímu řádu ze dne 05. 12. 2005* [on line]. 26. 02. 2010 [cit. 2010-02-27]. Dostupné na WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>>.

SEZNAM ZKRATEK

aj.	a jiní
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
č.j.	číslo jednací
IČ	identifikační číslo
m.s.	mezinárodní smlouva
např.	například
odst.	odstavec
příp.	případně
resp.	respektive
ř.z.	říšský zákon
Sb.	Sbírka
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvané
Ú.l.	Úřední list
viz	lze vidět
z.z.	zemský zákon

PŘÍLOHA

Doručenka

ID zprávy: 4317484

Odesílatel

Název: Město Příbram, Tyršova 108, 26101 Příbram, Česká Republika

Příjemce

Název: HZS Středočeského kraje územní odbor Příbram (Hasičský záchranný sbor Středočeského k, Školní 70, 26195 Příbram, CZ

Obecné informace

Věc: Rozhodnutí o umístění a provedení stavby: zastřešení komunikace v areálu PPP, Příbram VI-Březové Hory

Zmocnění: / § odstavec písmeno

Naše č. j.: MeUPB 06547/2010

Naše sp. zn.: SZ MeUPB 81787/2009/9

Vaše č. j.: Nebylo zadáno

Vaše sp. zn.: Nebylo zadáno

K rukám: Nebylo zadáno

Do vl. rukou:

Zakázat doručení fikcí:

Informace o dodání a doručení

Datum a čas:

Dodejka: 27.01.2010, 15:43:05

Doručenka: 28.01.2010, 07:08:07

Události

Čas: 28.01.2010, 07:08:07

Popis: EV1: Doručeno přihlášením oprávněné osoby nebo aplikace (§17 odst. 3)

ABSTRAKT

SHRBENÁ, L. *Správní řád a stavební zákon, vybraná problematika územního řízení: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2010. 52 s. Vedoucí bakalářské práce JUDr. Jozef Bandžak.

Klíčová slova: vývoj správního práva, správní řízení, správní řád, dějiny českého stavebního práva, územní řízení, stavební zákon, účastníci územního řízení, institut doručování, datová schránka.

Bakalářská práce analyzuje vybranou problematiku současné právní úpravy správního řádu a stavebního zákona. Problematika institutu doručování a vymezení účastníků řízení je jednou z klíčových otázek správního řízení jako takového. Bez nich by nebylo možné vést žádné správní řízení, protože jsou to právě účastníci řízení, kdo jeho proces individualizují a naplňují tak jeden z jeho základních znaků. Práce se věnuje jejich skupinám včetně doručování písemností. S ohledem na přijetí několika poměrně nedávno nových právních předpisů je vhodné poukázat pro srovnání rovněž na vývoj správního práva a také se ohlédnout za historií stavebního práva v českých zemích. Dále je provedena vzájemná komparace mezi obecnou úpravou správního řízení a zvláštní úpravou podle stavebního zákona, který znovu vymezuje jako účastníky územního řízení osoby, u kterých by to nebylo s ohledem na správní řád vůbec nutné. Úvahám o vhodnosti nového institutu doručování prostřednictvím veřejné datové sítě a vymezení účastníků územního řízení ve stavebním zákoně je věnován závěr práce.

ABSTRACT

SHRBENÁ, L. *Rules of Administrative Procedure and Building Law, Selected zoning procedure issues: Bachelor thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2010. 52 p. Supervisor: JUDr. Jozef Bandžák.

Key words: administrative law development, administrative procedure, rules of administrative procedure, history building law, zoning procedure, building law, zoning procedure participants, delivery institute, data box.

The bachelor's thesis analyzes the issue of current legal regulations in terms of the rules of administrative procedure and building law. The issue of delivery institutes and specifying the participants of the procedure is a key matter to the administrative procedure itself. Without them, it would be impossible to have administrative procedures since it is the participants who individualize its process and therefore fulfill one of its fundamental characteristics. The thesis focuses on their groups as well as delivering documents. With respect to recently accepting several new legal regulations, it is suitable to compare it with administrative law development and also look back at the history of building law in the Czech Republic. The thesis continues with a mutual comparison between the general administrative law regulations and special regulations as per the building law, which as participants of the zoning procedure again specifies persons, for which it is not at all necessary with respect to the rules of administrative procedure. The conclusion is devoted to contemplating on the suitability of the new delivery institute via a public data network and specifying zoning procedure participants in the building law.